

AIKA 19.12.2023 klo 17:00 - 18:34

PAIKKA Kokoushuone Sorjonen, kaupungintalo 2. krs

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Päätöksentekijät	Ahtiainen Veikko Myyrä Taija Ikonen Maria Juuti Janne Kilpiäinen Juha-Pekka Kolhonen Ilpo Konttinen Tuula Liljenbäck Tuomo Liukkonen Teemu Nurmela Mimosa	Puheenjohtaja Varapuheenjohtaja Jäsen Pöytäkirjan tarkastaja Jäsen Jäsen Jäsen Pöytäkirjan tarkastaja Jäsen Jäsen	
Muut osallistujat	Hottinen Arja Leimi Pasi Piutunen Sara Roine Päivi Sihvo Elina	Kokoussihteeri Elinvoiman ja kaupunkikehityksen toimialajohtaja Ympäristönsuojelupäällikkö Terveysvalvonnan johtaja Seutueläinlääkäri	
Poissaolevat	Peräkylä Jonna Saarela Kalle Suoknuuti Alma Räsänen Ilkka	Jäsen - - Ympäristöjohtaja	

KÄSITELLYT ASIAT

§	Otsikko	Sivu
96	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
97	Pöytäkirjan tarkastus	4
98	Päätös ympäristölupahakemuksen peruuttamisesta, Lauritsalan paloaseman polttoaineiden jakelupiste	5
99	Ympäristölautakunnan lausunto Itä-Suomen hallinto- oikeudelle, jätelain mukainen tuomitsemispäätös	7
100	Ympäristönsuojelun valvonta- ja edistämissuunnitelman 2024 - 2028 hyväksyminen	8
101	Ympäristölautakunnan kokousaikataulu kevät 2024	13
102	Lappeenrannan seudun ympäristötoimen toimintasääntö 2023	15
103	Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman päivitys v. 2024	17
104	Ympäristöterveydenhuollon taksa v. 2024	20
105	Lahopuukartoitus 2022	22
106	Tiedoksi merkittävät asiat	24
107	Eläinlääkäreiden toimenpidepalkkioiden vahvistaminen vuodelle 2024	26

§96

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtajan ehdotus

Kokous todetaan laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Puheenjohtaja totesi, että kokous pidetään lähikokouksena niin, että osallistujat ovat läsnä kokoushuone Sorjosessa.

Kokoushuone Sorjosessa: Veikko Ahtiainen, Maria Ikonen, Janne Juuti, Juha-Pekka Kilpiäinen, Ilpo Kolhonen, Tuula Konttinen, Tuomo Liljenbäck, Teemu Liukkonen, Taija Myyrä, Mimosa Nurmela, Sara Piutunen, Päivi Roine, Elina Sihvo, Pasi Leimi, Arja Hottinen

Kokous todettiin laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

§97

Pöytäkirjan tarkastus

Puheenjohtajan ehdotus

Tämän kokouksen pöytäkirja päätetään tarkastaa 21.12.2023 klo 12 mennessä ja pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan ympäristölautakunnan jäsenet Janne Juuti ja Tuomo Liljenbäck.

Päätös Hyväksyttiin.

§98

Päätös ympäristölupahakemuksen peruuttamisesta, Lauritsalan paloaseman polttoaineiden jakelupiste

Liittyy asiahallinnan asiaan:
LPR/86/11.01.00.00/2022

Esittelijä: Ympäristöjohtaja vs. Päivi Roine **puh.** 040 540 6505

Valmistelija/lisätiedot: Ympäristötarkastaja Minna Korttinen **puh.** 040 080 4983
etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

Liitteet

1. Päätös ympäristölupahakemuksen peruuttamisesta, Lauritsalan paloaseman polttoaineiden jakelupiste

Kiinteistö Oy Lauritsalantie 9 c/o Hemsö Suomi Oy on peruuttanut ympäristölupahakemuksen, joka koski Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen ajoneuvojen sekä kaluston käyttöön perustettavaa polttonesteiden jakelupistettä. Toimintaa oltiin sijoittamassa Kaukaan kaupunginosan kiinteistölle 405-32-4-5 osoitteessa Lauritsalantie 9.

Paloaseman kiinteistö sijoittuu Huhtiniemen (0540501) vedenhankintaa varten tärkeäksi luokitellulle pohjavesialueelle, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E).

Asian osalta ehdittiin hakemusta käsitellä valmiiseen päätösehdotukseen saakka. Pohjavesiriskiin perustuen päätösehdotus oli valmisteltu kielteisenä.

Esittelijän ehdotus

Ympäristölautakunta päättää, että Kiinteistö Oy Lauritsalantie 9 c/o Hemsö Suomi Oy:n vireille laittaman ympäristölupahakemuksen käsittely raukeaa liitteen mukaisesti.

Päätös Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano
Hemsö Suomi Oy

Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Etelä-Karjalan pelastuslaitos
Ympäristöterveydenhuolto
Lappeenrannan kaupunkisuunnittelu
Ympäristötarkastaja Minna Korttinen

§99

Ympäristölautakunnan lausunto Itä-Suomen hallinto-oikeudelle, jätelain mukainen tuomitsemispäätös

Liittyy asiahallinnan asiaan:
LPR/1489/11.03.02.01/2018

Esittelijä:

Ympäristöjohtaja vs. Päivi Roine

puh.

040 540 6505

Valmistelija/lisätiedot:

Ympäristötarkastaja Taina Lahtela

Ympäristönsuojelupäällikkö Sara

Piutunen

etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

puh.

040 529 8480

040 081 7636

Liitteet

1. Lausunto Itä-Suomen hallinto-oikeudelle, jätelain mukainen tuomitsemispäätös

Itä-Suomen hallinto-oikeus on pyytänyt ympäristölautakunnalta lausuntoa yksityishenkilön valituksesta 10.11.2023, joka koskee ympäristölautakunnan päätöstä 16.8.2023 § 73, jätelain mukainen tuomitsemispäätös yksityishenkilölle.

Hallinto-oikeus myönsi lausunnon antamiselle lisää aikaa 22.12.2023 saakka.

Esittelijän ehdotus

Lappeenrannan kaupungin ympäristölautakunta päättää antaa valituksesta Itä-Suomen hallinto-oikeudelle liitteenä olevan lausunnon.

Päätös Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano

Itä-Suomen hallinto-oikeus

§100

Ympäristönsuojelun valvonta- ja edistämissuunnitelman 2024 - 2028 hyväksyminen

Liittyy asiahallinnan asiaan:
LPR/1149/11.00.07/2021

Esittelijä:

Ympäristöjohtaja vs. Päivi Roine

puh.

040 540 6505

Valmistelija/lisätiedot:

Ympäristönsuojelupäällikkö Sara
Piutunen
etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

puh.

040 081 7636

Liitteet

1. Ympäristönsuojelun valvonta- ja edistämissuunnitelma 2024 - 2028

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava säännöllistä valvontaa varten suunnitelma, joka perustuu ympäristönsuojelulain 168 §:ään ja jätelain 124 §:ään. Säännöllinen valvonta tarkoittaa ympäristönsuojelulain ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien kohteiden valvontaa. Jätelain mukainen toiminta koskee jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä, vaarallisen jätteen valvontaa, jätteen ammattimaista keräilyä ja jätteiden kansainvälisiä siirtoja.

Suunnitelma sisältää arvion ympäristön pilaantumisen riskeistä, tiedon valvottavista kohteista, tiedon valvontaa toteuttavan henkilöstön määrästä ja kuvauksen viranomaisten välisestä yhteistyöstä. Valvontasuunnitelman pohjalta laaditaan vuosittainen valvontaohjelma, jossa esitetään tarkemmin kyseisenä vuonna toteutettavat valvonnalliset toimenpiteet.

Valvontasuunnitelma antaa periaatteet valvontaohjelman laatimiseksi ja määräaikaistarkastusten määrittämiseksi riskinarvioinnin perusteella. Lisäksi suunnitelmassa esitetään viranomaisen toimintamenettelyt onnettomuustapauksissa, haitasta tehdyn ilmoituksen käsittelystä tai lupa- ja ilmoituspäätösten noudattamatta jättämisestä.

Lainsäädännössä edellytetyn suunnitelman mukaisten tehtävien hoitaminen on vain osa ympäristönsuojeluviranomaiselle (Laki kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen hallinnosta 64/1986)

määritellyistä tehtävistä. Vuonna 2022 toteutetun ajankäytön seurannan perusteella määräaikaivalvonnan tehtävien osuus käytetystä työajasta on n. 15 %. Lappeenrannan seudun ympäristötoimen ympäristönsuojelun valvonta- ja edistämissuunnitelma vuosille 2024 – 2028 sisältää myös muiden keskeisten tehtävien toimintakuvaukset ja tavoitteet tehtävän kokonaiskuvan määrittämiseksi.

Ympäristönsuojelulain 167 §:n mukaisesti valvontaviranomainen asettaa ympäristönsuojelulain ja sen perusteella annettujen säännösten ja määräysten valvontaan liittyviä tehtäviä tärkeysjärjestykseen. Kyseiset tehtävät ovat kuitenkin vain osa ympäristönsuojelun tehtäväkokonaisuudesta.

Valvonta- ja edistämissuunnitelmaan 2024 – 2028 on päivitetty edelliseen suunnitelman 2016 – 2021 jälkeen toimintaympäristössä tehdyt muutokset sekä niiden vaikutus valvonnan ja toiminnan tavoitteisiin.

Toimintaympäristön muutokset

Kunnan ympäristönsuojelun vastuulle siirtyneiden tehtävien määrä ja laajuus ovat kasvanut vuonna 2015 laaditusta valvontasuunnitelmasta, vakituisen henkilöstön määrän kuitenkin kasvamatta. Työmäärää on pystytty jossain määrin paikkaamaan määräaikaaisella henkilöstöllä.

Lisääntyneitä tehtäviä ovat olleet mm. maa-ainesviranomaisen tehtävien siirtyminen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, hajajätevesivalvonnan poikkeamismenettelyjen käsittely, öljylämmityksestä poistumiseen liittyvät poikkeukset ympäristönsuojelumääräyksistä ja ELY-keskukselta siirtyneiden karjasuoja- ja saha-kohteiden valvonta sekä ampumaratojen lupa- ja ilmoitusmenettelyjen käynnistyminen.

Tärkeiden pohjavesialueiden laajentuminen vuonna 2021 tarkoittaa lähes 20 rekisteröidyn kohteen (lähinnä jakeluasemien) luvitustarpeen ja tarvittaessa lupakäsittelyn käynnistämistä. Pohjavesialueiden laajentuminen tarkoittaa myös muiden ympäristöriskiä aiheuttavien toimintojen valvonnan lisääntymistä mm. vaarallisen jätteen ja kemikaalivalvonnan osalta. Ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaisen valvonnan merkitys ja siihen käytettävä aika on kasvanut. Raportointitietojen merkitys määräaikaistarkastuksen rinnalla on lisääntynyt.

Jätelainsäädäntö on uudistunut voimakkaasti, minkä johdosta mm. valvontaan liittyvän jäteraportoinnin tehtävät ovat lisääntyneet. Kiertotalouden merkityksen kasvu on tuonut mukaan myös lieveilmöitä, jotka ovat vaatineet valvonnallista panostusta. Ympäristönsuojeluviranomaisen velvollisuus puuttua onnettomuus-, haitta- tai rikkomusasioihin on korostunut aikaisempaan verrattuna. Parin viimeisen vuoden aikana käsittelyssä on ollut aikaisempaan enemmän hallintopakkotapauksia, joihin liittyvillä teettämisprosesseilla on kunnille myös taloudellisia vaikutuksia. Valvontatoimet ovat johtaneet myös tutkintapyyntöjen tekemiseen. Hallintopakkojen ja tutkintapyyntöjen käsittely on usein runsaasti aikaa vievää.

Ympäristötiedon merkitys on kasvanut. Työn tekeminen edellyttää aikaisempaa laajempaa osaamista erilaisten ympäristö- ja paikkatietokantojen hyödyntämiseksi. Lisääntynyt tieto tuo parempia mahdollisia käsitellä asioita, mutta toisaalta parempi tiedon käsittely voi viedä aikaisempaa enemmän aikaa. Ympäristönsuojelun valvontatoimiensa avulla tuottamaa tietoa hyödynnetään sekä valtakunnan tasolla että paikallisesti muiden kuntien yksiköiden työssä. Lisätyötä aiheuttaa mm. kahden rinnakkaisen järjestelmän eli valtion ympäristönsuojelutietojärjestelmän, YLVA-järjestelmän ja kunnan viranomaisen valvontajärjestelmän käyttäminen. Ympäristönsuojelu on ottamassa vuonna 2024 käyttöön uutta ympäristönsuojelun tietojärjestelmää, mikä vaatii järjestelmän käytön alkuvaiheessa ajankäytöllistä panostusta. Myöhemmin nykyaikainen järjestelmä parantaa mm. paikkatiedon hyödyntämistä sekä asiakirjanhallinnon yhteensovittamista järjestelmien integraation kautta.

Myös muiden tietojärjestelmien kuten PTV-järjestelmä (palvelutietojärjestelmä, johon pohjautuu kaupungin verkkosivut), asiakirjojen sähköinen arkistointijärjestelmä sekä maa-ainesten tietojärjestelmä, Notto-järjestelmä ovat tuoneen mukanaan lisääntyneitä työvaiheita.

Luonnon monimuotoisuuden merkitys on noussut entistä tärkeämmäksi. Tämä tarkoittaa monimuotoisuusohjelman tavoitteiden ohjaamista, toteuttamista ja seuranta. Yhteistyö kuntien eri yksiköiden kanssa mm. maankäytön suunnittelussa on tärkeää. Myös luonnon huomioiminen osana lupamenettelyjä ja valvontaa tulevat korostumaan.

Tuleviin vuosiin sijoittuu myös lainsäädäntömuutoksia kuten vuonna 2025 voimaan astuva uusi rakentamislaki, joka edellyttää mm. hajajätevalvontaan liittyvien menettelyjen päivittämistarvetta. Jätelakia tullaan edelleen uudistamaan. Myös Vesihuoltolakiin odotetaan muutosta kuten myös uutta ns. Masa-asetus, joka toisi selvennystä maa-ainesjätteen valvontaan.

Valtion ympäristönsuojelun lupa- ja valvontaviranomaisorganisaation yhdistyminen on käynnissä. Myöhemmin selviää, onko muutoksella vaikutusta kunnan ympäristönsuojelutehtäviin ja/tai niiden kasvamiseen esimerkiksi Vesilain valvonnan osalta.

Valvontasuunnitelman 2024 – 2028 keskeiset tavoitteet

Lisääntyneestä ympäristönsuojelun tehtävämäärästä johtuen tavoitteena on ainakin yhden lisätarkastajaviran saaminen valvontasuunnitelmajakson 2024 – 2028 aikana. Mikäli vakinaisen henkilöstön määrä ei voida lisätä tai jos jopa määräaikaisen henkilöstön määrä vähenee, joudutaan entistä enemmän pohtimaan tehtävien priorisointia. Lainsäädäntöön liittyvä tehtävien priorisointimahdollisuus liittyy ympäristönsuojelulain 167 §:n mukaisten valvontatehtävien tärkeysjärjestykseen asettamista. Ympäristönsuojeluviranomaisen tulee hoitaa kaikki sille lainsäädännössä annetut velvoitteet.

Valvontasuunnitelmassa 2024 – 2028 ympäristönsuojelulain 168 § mukaisen säännöllisen valvonnan määräaikaistarkastuksiin on lisätty toiminnan aloitusta jälkeiseen vuoteen määräaikaistarkastusmahdollisuus ennen riskiperusteiden määräaikaistarkastusvalvontaan siirtymistä. Mikäli kohteessa ei ole vuosiraportointivelvollisuutta voi tarkastusväli olla aikaisemmasta poiketen enimmillään 5 vuotta. Muutoksilla tehostetaan lupa- ja ilmoitusvaraisten sekä rekisteröityjen kohteiden valvontaan ja toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien haittojen syntyä.

Lainvastaisen toiminnan valvonta tulee jatkossakin tarkoittamaan, että mikäli ohjaus, neuvonta ja kehoitus ei johda lainvastaisen tilan parantumiseen, siirretään asia tarvittaessa hallintopakkomenettelyyn sekä poliisitutkintaan.

Yritysten neuvonnassa ja ohjauksessa panostetaan erityisesti YLVA-raportoinnin käyttöönottoon.

Valvonnan toimintatapoja tullaan edelleen kehittämään ja tarvittaessa yhtenäistämään. Tiedonkäsittelyyn liittyvien järjestelmien hyödyntämistä kehitetään edelleen ottaen huomioon eri tehtäviin käytettävä työaika ja henkilöstöresurssi.

Käsiteltäviä lupatehtäviä ovat erityisesti pohjavesialueella olevien rekisteröityjen polttonesteiden jakeluasemien riskinarviointimenettelyjen ja tarvittaessa lupamenettelyjen valmistelu sekä ampuratojen lupa- ja ilmoitusmenettelyt.

Pohjavesialueilla ja ranta-alueilla tullaan tehostamaan hajajätevalvontaa sekä ohjaamaan kiinteistöjä noudattamaan jätevesijärjestelmien vaatimuksia. Pohjavesialueella olevia toimintojen vaarallisen jätteen ja kemikaalivalvontaa tullaan tehostamaan sekä lisätään yritysten ohjausta ja neuvontaa.

Esittelijän ehdotus

Ympäristölautakunta merkitsee Lappeenrannan seudun ympäristötoimen ympäristönsuojelun valvonta- ja edistämissuunnitelman 2024 – 2028 tiedoksi.

Päätös Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano
ympäristönsuojelupäällikkö Piutunen
Kaakkois-Suomen ELY-keskus

§101

Ympäristölautakunnan kokousaikataulu kevät 2024

Liittyy asiahallinnan asiaan:
LPR/1132/00.01.02.03/2023

Esittelijä:

Ympäristöjohtaja vs. Päivi Roine
etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

puh.

040 540 6505

Oheismateriaali

1. Kokousaikataulu kevät 2024 esitys

Kaupunginhallitus on päättänyt 27.11.2023 kokousaikataulun kevät 2024.

Konsernihallinto on valmistellut yhdessä asianomaisten esittelijöiden ja valmistelijoiden kanssa kokousaikataulun ajalle 1/2024–8/2024.

Kokousaikataulu pohjautuu strategia- ja talousarvion käsittelyn aikatauluun.

Kaupungin hallintosäännön 17. luvun 5 §:n mukaan toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan.

Ympäristölautakunnan kokoukset esitetään pidettäviksi:

Ti 16.01.

Ti 13.02.

Ti 05.03.

Ti 09.04.

Ti 07.05.

Ti 11.06.

Ti 02.07. (varalla)

Ti 20.08.

Lautakunnan esityslista liitteineen julkaistaan Lappeenrannan kaupungin verkkosivuilla kokousta edeltävän viikon perjantaina tai kolme päivää ennen kokousta.

Esittelijän ehdotus

Ympäristölautakunta päättää, että lautakunnan varsinaiset kokoukset pidetään yllä olevan aikataulun mukaisesti klo 17.00

alkaen hybridikokouksina Lappeenrannan kaupungintalon 2. kerroksen kokoushuoneessa (kokoushuone Sorjonen, Villimiehenkatu 1) ja sähköisenä kokouksena (Teams), ellei puheenjohtaja tai lautakunta jonkun kokouksen osalta toisin päättä.

Päätös Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano
Lpr seudun ympäristötoimi

§102

Lappeenrannan seudun ympäristötoimen toimintasääntö 2023

Liittyy asiahallinnan asiaan:
LPR/1291/00.01.01.00/2023

Esittelijä:	puh.
Ympäristöjohtaja vs. Päivi Roine	040 540 6505
Valmistelija/lisätiedot:	puh.
Ympäristönsuojelupäällikkö Sara Piutunen	040 081 7636
Ympäristöjohtaja Ilkka Räsänen	040 081 5284
Terveysvalvonnan johtaja Päivi Roine	040 540 6505
Seutueläinlääkäri Elina Sihvo etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi	040 025 5954

Liitteet

1. Lappeenrannan seudun ympäristötoimen toimintasääntöluonnos 2024

Lappeenrannan kaupunki on muuttamassa organisaatiota vuoden 2024 alusta lukien. Organisaatiomuutoksen taustalla on Elinvoimajohtajan viran perustaminen ja elinvoima-asioiden keskittäminen konsernihallintoon sekä TE2024 uudistus. Muutokset on tehty hallintosääntöön kaupunginvaltuustossa 6.11.2023.

Taustaa hallintosäännön muutokseen

Lappeenrannan kaupungin LPR2037-strategian yhtenä päätavoitteena on kaupungin elinvoiman vahvistaminen. Luottamushenkilöille ja viranhaltijoille keväällä 2022 tehdystä kyselyssä elinvoima vahvistaminen nähtiin toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten seurauksena tärkeimpänä seitsemästä päätavoitteesta. Kaupungin strategia ja strateginen johtaminen koettiin yhdeksi kaupunginjohtajan keskeisimmistä tehtävistä. Strategiajohtajan tehtävä muutettiin kesällä 2022 elinvoimajohtajan tehtäväksi ja virka täytettiin loppuvuodesta 2022. Elinvoimajohtajan tehtävä sijoittuu kaupunginjohtajan suoraan alaisuuteen konsernihallintoon. Elinvoimajohtajalla tulee olla johtosuhde kaupungin elinvoimapalveluihin. Edellä mainituin perustein elinvoiman ja kaupunkikehityksen toimiala on tarkoituksenmukaista muuttaa kaupunkikehityksen toimialaksi.

Elinvoimajohtajan johtamalle elinvoimapalvelujen vastuualueelle konsernihallintoon siirretään yrityspalvelut, Greenreality-palvelut sekä toritoiminnot. Ympäristökehittäminen, ilmansuojelu ja löytöeläimet jäävät kaupunkikehitystoimialan tehtäviksi.

Muutokset toimintasääntöön

Ympäristökehitys on nimeltään uusi yksikkö, mikä toimintasäännön muutoksella perustettaisiin Lappeenrannan seudun ympäristötoimeen. Toiminta keskittyy Lappeenrannan kaupunkiin ja sen kestävyystehtävien kehittämiseen. Yksikön tehtävänä on edistää Lappeenrannan kaupungin kestävyystavoitteiden toteuttamista. Erillisrahoituksella yksikkö voi toteuttaa myös muiden kuntien kestävyystavoitteiden toteuttamista.

Käytännössä toimintasääntöön lisätään uusi palvelualue, minkä nimi on Lappeenrannan kaupungin ympäristökehitys. Toimintasääntöön merkitään myös yleispiirteisesti yksikön tehtävät. Yksikön tehtävänä on seurata ja toteuttaa Lappeenrannan kaupungin kestävyystavoitteiden toteutumista, kuten ilmasto-ohjelmaa, kiertotalouden tiekarttaa sekä toteuttaa vesistökuunnostustoimenpiteitä pääsääntöisesti Pien-Saimaan alueella. Lisäksi ympäristökehitys koordinoi verkostojen toimintaa ja osallistumista. Ympäristökehityksen rahoitus tulee kaupunkikehityksen maksusuudesta.

Uusi toimintasääntöehdotus on liitteenä.

Esittelijän ehdotus

Ympäristölautakunta hyväksyy toimintasäännön muuttamisen liitteenä olevan ehdotuksen mukaiseksi.

Päätös Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano
Ilkka Räsänen

§103

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman päivitys v. 2024

Liittyy asiahallinnan asiaan:
LPR/1459/11.00.06/2019

Esittelijä:

Ympäristöjohtaja vs. Päivi Roine

puh.

040 540 6505

Valmistelija/lisätiedot:

Terveysvalvonnan johtaja Päivi Roine
etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

puh.

040 540 6505

Liitteet

1. Valvontasuunnitelma 2024 LIITTEET

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma vuosille 2020-2024 on hyväksytty lupalautakunnassa 10.12.2019 § 102. Valvontasuunnitelman laadintaa ohjaa ympäristöterveydenhuollon keskusviranomaisten valmisteleva ympäristöterveydenhuollon yhteinen valvontaohjelma. Valvontasuunnitelmaa päivitetään vuosittain varsinaisen monivuotisen valvontasuunnitelman liitteiden osalta. Liitteissä esitetään ao. vuoden erityiset painopistealueet ja keskeiset valvonnan muutokset. Tarkastussuunnitelma esitetään liitteissä kohderyhmätasoisesti, käytännön tarkastustoimintaa ohjaa tarkempi ja säännöllisesti päivittyvä kohdekohtainen suunnitelma. Liitteet on pyritty tekemään saavutettaviksi.

Vuodelle 2024 valtakunnallista valvontaohjelmaa on päivitetty lähinnä vain elintarvikevalvonnan suunnitelman osalta ja vuoden 2024 suunnitelma onkin hyvin samankaltainen kuin edellisvuonna.

Eläinlääkintähuoltolakiin, joka hyväksyttiin eduskunnassa 3.3.2023, edellytettiin komission taholta muutoksia. Tästä syystä lakimuutosta valmistellaan ja lain voimaantulo tapahtuu aikaisintaan vuoden 2025 alussa. Eläinten hyvinvointilaki tulee voimaan 1.1.2024. Terveysuojelulain kokonaisuudistus on aloitettu.

Laadunhallintaa toteutetaan edelleen suunnitelmallisesti.

Vuodelle 2024 on arvioitu toteutettavan suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksia seuraavasti:

	Suunniteltuja tarkastuksia (kpl)
Elintarvikevalvonta	463
Terveysuojelun valvonta	170
Tupakkalain mukainen valvonta	60
Yhteensä	693

Valvontasuunnitelmien painopisteet ovat terveysuojeluvalvonnan ja tupakkavalvonnan osalta säilyneet samoina: toimijoiden omavalvonnan tukeminen ja elinympäristöterveyden edistäminen ja yhteistyö. Häiriötilannesuunnitelmien ajantasaistaminen ja yhteensovittaminen on yksi omista tavoitteista vv. 2023-2024.

Tupakkalain mukaisen valvonnan osalta omavalvonnan tukeminen ja yhteistyö ehkäisevän päihdetyön kanssa säilyvät painopisteinä. Muut tupakkalain mukaisen valvonnan painopisteet ovat tuotevalvonnan ja markkinoinnin valvonnassa.

Elintarvikevalvonnan valtakunnallisia painopisteitä toteutetaan mahdollisuuksien mukaan, näissä toimitaan Ruokaviraston ohjauksen mukaan. Omana painopisteinä toteutetaan valvonnan tulosten perusteella erityisesti elintarvikkeiden säilyttämisen ja varastoinnin hygieniää sekä henkilökunnan terveydentilan seurannan valvontaa. Kohdekohtaisessa valvontasuunnittelussa huomioidaan valvontaohjelmakauden aikana tarkastettavien Oiva-rivien kokonaisuutta. Toimijoiden ohjausta ajankohtaisissa elintarviketurvallisuuteen liittyvissä asioissa jatketaan edelleen koko Etelä-Karjalan alueella yhteistyössä Imatran seudun ympäristötoimen kanssa.

Eläinlääkintähuollon resurssitilanne vaikuttaa tällä hetkellä valoisammalta. Toiminnan kehittämistä jatketaan edelleen.

Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi ympäristöterveydenhuollossa toteutetaan ns. akuuttia valvontaa: tällaista on ilmoitusten ja hakemusten käsittely, erilaisten valitusten käsittely, elintarvike- tai vesivälitteisten epidemioiden selvittäminen tai lausuntojen antaminen muille viranomaisille. Valvira täsmensi ohjeistustaan ilmoitusvelvollisista toiminnoista erityisesti erilaisten majoitukseen liittyvien kohteiden osalta: näiden selvittämistä on tarpeen jatkaa vielä v. 2024 aikana.

Valvontasuunnitelman toteutumasta annetaan väliraportti ympäristölautakunnalle vähintään kerran vuoden aikana. Vuoden 2024 lopullinen toteutuma käsitellään ympäristölautakunnassa maaliskuun 2025 loppuun mennessä.

Esittelijän ehdotus

Ympäristölautakunta hyväksyy ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman päivityksen vuodelle 2024.

Päätös Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano

terveysvalvonnan johtaja Päivi Roine
seutueläinlääkäri Elina Sihvo

§104

Ympäristöterveydenhuollon taksa v. 2024

Liittyy asiahallinnan asiaan:
LPR/1306/02.05.00.00/2023

Esittelijä:

Ympäristöjohtaja vs. Päivi Roine

puh.

040 540 6505

Valmistelija/lisätiedot:

Terveysvalvonnan johtaja Päivi Roine
etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

puh.

040 540 6505

Liitteet

1. Taksa YTH 2024 LUONNOS

Oheismateriaali

1. Taksa YTH 2022 Valmis

Ympäristöterveydenhuollon maksutaksa pohjautuu Kuntaliiton mallitaksaan ja tuntitaksoituksen laskennassa noudatetaan Kuntaliiton yleiskirjeen ohjeistusta. Maksullisuuden periaatteena on, että valvonnasta perittävät maksut eivät ylitä todellisia kustannuksia. Poikkeuksena tästä on tupakkalain mukainen vuotuinen valvontamaksu, joka on veroluonteinen. Ympäristöterveydenhuollon maksutaksaa on edellisen kerran päivitetty vuodelle 2022.

Periaatteena valvontatoimenpiteistä perittäville maksuille on niiden suorittamiseen kuluva aika. Kohonneiden kustannusten johdosta valvontahenkilöstön tuntitaksa on kohonnut merkittävästi. Koko korotusta ei ehdoteta otettavaksi suoraan käyttöön, vaan tuntitaksaksi muodostuisi v. 2024 aikana 70 €/tunti. Tuntitaksa on ollut usean vuoden ajan 60 €. Tuntihinta on aina sama riippumatta siitä, kuka viranhaltija toimenpiteen tekee. Matkakustannukset sisällytetään jaettavaan yleiskustannuksiin, jolloin ne tulevat mukaan tuntihintaan eikä matkalaskua kohdenneta suoraan toiminnanharjoittajalle.

Tupakkalain vuosittainen valvontamaksu on ollut useita vuosia 350 € lainsäädännön maksimin ollessa 500 €. Useat valvontayksiköt noudattavat tätä lainsäädännön maksimia. Osa myyntilupavereista saattaa harkita maksun korotuksesta johtuen myyntipisteiden vähentämistä. Jotta näihin muutoksiin on

toimijoilla aikaa, on valmistelussa lähdetty siitä, että tupakkalain vuosittaisen valvontamaksun korotus tulisi voimaan muusta taksasta poiketen vasta 1.1.2025 alkaen. Muutoksena nykyiseen taksaan kesken vuotta aloittavalta toimijalta ei perittäisi kuluvalta vuodelta vielä valvontamaksua, vaan käytäntö yhtenäistettäisiin muiden lakien perusmaksujen perinnän kanssa ja maksu perittäisiin seuraavan vuoden alussa.

Taksaluonnoksessa on säilytetty mahdollisuus määrätä maksutaulukon mukainen maksu enintään 50 % korkeampana tai alhaisempana, mikäli tarkastus- tai muu käsittelyaika poikkeaa merkittävästi taulukon mukaisesta arvioidusta ajasta.

Esittelijän ehdotus

Ympäristölautakunta hyväksyy liitteen mukaisen Lappeenrannan seudun ympäristötoimen ympäristöterveydenhuollon maksutaksan.

Taksa tulee voimaan 1.1.2024. Kuitenkin 7b §:n kohdan 7.4. tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäis- ja tukkumyyntipaikkojen vuosittaisen valvontamaksun korotus 500 euroon tulee voimaan 1.1.2025 alkaen.

Taksan hyväksymistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön ennen sen lainvoimaisuutta.

Ympäristölautakunta kumoaa samalla 21.12.2020 § 41 annetun taksan 1.1.2024 alkaen.

Päätös Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano
terveysvalvonnan johtaja Päivi Roine
hallintosihteeri Leena Kuokkanen

§105 Lahopuukartoitus 2022

Liittyy asiahallinnan asiaan:
LPR/1457/11.00.08/2019

Esittelijä: Ympäristöjohtaja vs. Päivi Roine **puh.** 040 540 6505

Valmistelija/lisätiedot: Maria Jokela **puh.** 040 529 8480
Ympäristötarkastaja Taina Lahtela 040 081 7636
Ympäristönsuojelupäällikkö Sara Piutunen
etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

Liitteet

1. Lahopuukartoitus 2022

Lahopuu on tärkeä luonnon monimuotoisuuden ylläpitäjä metsissä. Suomen luontotyypin uhanalaisuusarvion mukaan noin kolme neljäsosaa metsäluontotyypeistä on uhanalaisia. Yksi syy tälle on lahopuumäärien väheneminen. Luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi Lappeenrannan kaupunki toteutti lahopuukartoituksen.

Lahopuukartoituksessa selvitettiin lahopuiden määrää ja laatua Lappeenrannan kaupungin omistamien metsien eri kunnossapitoluokissa. Tietoa voidaan hyödyntää tausta-aineistona kaupungin metsäohjelmassa ja metsänkäsittelyperiaatteiden päivytyksessä. Tulevaisuudessa lahopuukartoitus voidaan toistaa, koska menetelmä on kuvattu tarkasti. Kartoitus toteutettiin yhteistyönä kaupungin ympäristönsuojelun palveluyksikön ja maaomaisuuden hallinnan kesken.

Maastotyöt toteutettiin vuoden 2022 kesällä. Satunnaisotannalla valittuja metsäkuvioita kartoitettiin 76 kpl, joista suojelualueita (S) oli 5, arvometsiä (M1) 3, lähimetsiä (M2) 18, ulkoilu- ja virkistysmetsiä (M3) 25, suojametsiä (M4) 10 ja talousmetsiä (M5) 15 kpl.

Kartoituksessa lahopuuta havaittiin eniten suojelualue (S) - luokkaan ja suojametsä (M4) -luokkaan kuuluvissa metsissä.

Kaupungin kartoitettujen metsäkuvioiden lahoppuun keskiarvo oli 6,61 m³/ha ja mediaani 4,63 m³/ha, mikä on Etelä-Karjalan maakunnallista keskiarvoa 4,7 m³/ha suurempi. Lähimetsissä (M2) ja ulkoilu- ja virkistysmetsissä (M3) lahoppuun määrä jäi alle maakunnallisen keskiarvon. Tuloksien tarkkuutta ja luotettavuutta olisi parantanut suurempi kartoitettujen metsikkökuvioiden joukko.

Lähimetsien (M2) ja ulkoilu- ja virkistysmetsien (M3) vähäiseen lahoppuun määrään on vaikuttanut turvallisuuskulmat ja asukkaiden toiveet lahoppuun poistamiseksi. Koska maalahoppu ei muodosta sellaista riskiä turvallisuudelle kuin pystylahoppu, olisi luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää, ettei maalahoppuuta kuljetettaisi pois.

Lahoppuuta on mahdollista lisätä ja kehittymistä nopeuttaa tekemällä lahoppuupötkelöitä ja jättämällä yksittäisiä runkoja maalahoppuiksi. Kartoituksessa esitetään lisäksi, että arvokkaimmat lahoppuut tai lahoppuukeskittymät tulisi merkitä kaupungin paikkatietojärjestelmään lahoppuiden suojelemiseksi.

Esittelijän ehdotus

Ympäristölautakunta hyväksyy lahoppukartoituksen ja lähettää sen edelleen tiedoksi kaupunkikehityslautakuntaan.

Päätös Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano

Kaupunkikehityslautakunta
Maria Jokela
Janne-Perttu Rantonen

§106

Tiedoksi merkittävät asiat

Esittelijä:

Ympäristöjohtaja vs. Päivi Roine
etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

puh.

040 540 6505

Oheismateriaali

1. Vaasan hallinto-oikeuden päätös 1.12.2023 Taipalsaaren ampumaradan toiminnan ympäristölupaa koskevassa valitusasiassa
2. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) 20.11.2023 antama päätös kaivosluvan lakkauttamisesta
3. Vaasan hallinto-oikeuden julkinen kuulutus päätöksestä 30.11.2023 ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisesta valitusasiasta, Kuismin ja Mikonsaari, Antamoinen
4. Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös valitusasiassa 75 § kiinteistö Vanhatalo siivousmääräys

LPR/64/11.01.00.04/2022

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 1585 1.12.2023,

Dnro 939/03.04.04.04.19/2022

Vaasan Hallinto-oikeus hylkäsi Puolustusvoimien

Logistiikkalaitoksen esikunnan tekemän valituksen Taipalsaaren harjoitus- ja ampuma-alueen ympäristölupapäätöksestä (Etelä-Suomen aluehallintovirasto 23.6.2022 nro 199/2022).

Päätöksessä hallinto-oikeus hylkäsi vaatimuksen katselmuksen järjestämisestä ja valituksen.

”Asiassa ei näin ollen pystytä varmistumaan siitä, että ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaiset luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät eikä valituksessa ole tullut esille syytä, jonka perusteella valituksenalainen päätös olisi kumottava ja asia palautettava aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi. Valitus on siten kokonaisuudessaan hylättävä.”

LPR/1003/00.04.00/2023

TUKES Päätös kaivospiirin lakkauttamisesta 20.11.2023

Kaiv Nro 2368

Tukes 8926/10.03.07/2023

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa kaivoslain (621/2011) nojalla Rudus Oy:lle kaivostoiminnan lopettamispäätöksen koskien Mustamäki-kaivospiiriä (KaivNro2368). Päätöksellä Mustamäki-kaivospiiri lakkautetaan.

LPR/1538/11.01.00.02/2020

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 30.11.2023 1583/2023

Dnro 543/03.04.04.04.23/2022

Vaasan hallinto-oikeus on hylännyt yksityishenkilöiden tekemän valituksen, joka on koskenut ympäristölautakunnan 21.3.2022 § 25 antamaa maa-aines- ja ympäristölupapäätöstä kalliokiviaineksen louhintaan ja murskaukseen sekä puhtaiden maiden vastaanottoon Lappeenrannan Antamoisen kylän kiinteistölle 405-403-6-11. Hallinto-oikeus on kuitenkin muuttanut lupamääräystä 12, joka on koskenut laitoksen toiminta-aikaa siten, että rikotusta voidaan toteuttaa klo 8 – 18 välisenä aikana.

LPR/833/11.01.00.12/2018

Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 18.12.2023 2831/2023

Dnro 885/03.04.04.04.19/2023

Itä-Suomen hallinto-oikeus on hylännyt yksityishenkilön valituksen, joka on koskenut Ympäristölautakunnan kiinteistölle Vanhatalo 405-478-3-37 annettua jätelain 75 §:n mukaista siivoamismääräystä. Hallinto-oikeus on pidentänyt siivoamismääräyksen määräaikaa siten, että siivoaminen tulee olla toteutettu 31.1.2024 mennessä.

Esittelijän ehdotus

Ympäristölautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

§107

Eläinlääkäreiden toimenpidepalkkioiden vahvistaminen vuodelle 2024

Asia käsitelty salassa pidettävänä. Salassapito perustuu viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n kohtaan 23.

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät 96, 97, 99, 100, 101, 105, 106, 107
	Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla: Pykälät 102, 103, 104
	Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2018) 6 § 2 momentin mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta. Päätökset koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät
	Hankintaoikaisua koskevaan päätöksen, jossa hankintapäätöstä ei ole muutettu, ei voi hakea muutosta. (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1937/2016 146 § 1 mom.) Pykälät

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisu-vaatimus- viranomaisen ja -aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen, joka lähetetään osoitteeseen Ympäristölautakunta Käyntiosoite: Pohjolankatu 14 Postiosoite: PL 302, 53101 Lappeenranta Sähköpostiosoite: ymparistotoimi.kirjaamo@lappeenranta.fi Pykälät 102, 103, 104 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksi saantitodistukseen merkittynä aikana. Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä päätös oheisasiakirjoineen katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajkaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.
Oikaisu- vaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen.
Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen	Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleisessä tietoverkossa 21.12.2023

VALITUSOSOITUS

<p>Valitusviranomaisen ja valitusaika</p>	<p>Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen (asianosainen). Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen (se johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa).</p> <p><u>Asianosaisen valitusajan alkaminen</u></p> <p>Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä päätös oheisasiakirjoiheen katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.</p> <p>Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.</p>								
	<p>Valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite Itä-Suomen hallinto-oikeus, PL 1744, Minna Canthin katu 64, 70101 Kuopio sähköpostiosoite: ita-suomi.hao@oikeus.fi, puh. 029 56 42502, fax 029 56 42501 Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <table border="0" data-bbox="384 790 1538 920"> <tr> <td>Kunnallisvalitus, pykälät</td> <td></td> <td>Valitusaika 30 päivää</td> </tr> <tr> <td>Hallintovalitus, pykälät</td> <td></td> <td>Valitusaika 30 päivää</td> </tr> </table> <p>Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaan valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä em. laissa säädettyissä asiaryhmissä tai mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.</p>			Kunnallisvalitus, pykälät		Valitusaika 30 päivää	Hallintovalitus, pykälät		Valitusaika 30 päivää
Kunnallisvalitus, pykälät		Valitusaika 30 päivää							
Hallintovalitus, pykälät		Valitusaika 30 päivää							
	<p>Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite</p> <p>Hallintovalitus: Vaasan hallinto-oikeus Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, Vaasa Vaihde: 029 56 42611 Faksi: 029 56 42760 Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p>	<p>Pykälät</p> <p>98</p>	<p>Valitusaika</p> <p>30 päivää tiedoksisaannista 3.1.2024, viimeinen valituspäivä 2.2.2024.</p>						
<p>Valituskirja</p>	<p>Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. <p>Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.</p> <p>Valitukseen on liitettävä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. 								
<p>Valitusasiakirjojen toimittaminen</p>	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä. Valitusasiakirjat voi toimittaa muiden vaihtoehtojen lisäksi sähköisesti ja niiden on oltava perillä hallinto-oikeudessa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä (klo 16.15).</p>								

	Valitusasiakirjat on toimitettava ¹⁾ : nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät
Lisätietoja	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoite liitetään pöytäkirjanotteeseen.	

1) Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle

Liitetään pöytäkirjaan